

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שני י"ט תמוז תשפ"ב | דף היומי בבלי: כתובות יב | דף הכולל: כתובות נו.
דף היומי בהלכה: מסעיף ב' עד אמצע סעיף ג' "הלכה למשה מסיני".
מוסר: שמירת הלשון - פרק ז' 'בא וראה' עד פרק ז' 'גם בזה העוון'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער יחוד המעשה פרק ה' עד 'וכאשר יתיאש ממך בענין הזה'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

מדוע חשוב להימנע מקפיצות ראש בברכה בין השעות 16:16 – 10:21 | האם כלב גישוש יכול לקבל גן עדן? | ספרו לילדים שלכם על שני הלילות הגורליים שיכולים לקבוע את עתידם! | 2446

על דא ועל הא

לא ביקשתי ממך לומר תיקון חצות, ללמוד
את אגדות החורבן או לנסוע לכותל;
בסך הכל להשקיע מעט יותר כוונה ורגש
במילים שאתה ממילא אומר מדי יום...

איך מצליחים גם בימים טרופים אלו להתאבל על חורבן בית המקדש?

ובית המקדש. אתה אפילו לא מדמיין כמה. שלוש פעמים ביום יש לנו שלוש ברכות: 'ולירושלים עירך', 'ואת צמח דוד עבדך', וברכת 'רצה... ותחזינה עינינו בשוכך לציון ברחמים'. בקיצור, תשע ברכות ביום!

הלאה. בברכת המזון יש לנו ברכה אחת, 'ובנה ירושלים'. כמו כן בברכת מעין שלוש, 'והעלינו לתוכה ושמחנו בבנינה'.

הלאה. "יהי רצון מלפניך שיבנה בית המקדש במהרה בימינו" שלוש פעמים ביום אחרי התפילה ועוד אחת בסוף הקרבנות.

אם את כל זה נצליח לומר בשלושת השבועות עם כל הכוונה ועם כל הלב, זה כבר הרבה מאוד!

ויהי רצון שנזכה לראות בנחמת ציון.

(מתוך מאמר בגיליון 'אז נדברו')

איך מצליחים גם בימים טרופים אלו להתאבל על חורבן בית המקדש? - יש עצה טובה וקלה מאוד:

בכל מקום שאתה כבר בלאו הכי מזכיר את ירושלים ואת בית המקדש, תחליט שאתה מכוון בזה עם כל הלב.

לא, לא ביקשתי ממך לומר תיקון חצות. לא ביום ולא בלילה. לא ביקשתי ממך ללמוד את האגדות של החורבן. לא ביקשתי ממך לנסוע לכותל. לא ביקשתי ממך לעשות דברים מיוחדים. רק

מה? את המילים שאתה ממילא אומר מדי יום, את הנוסח הקבוע שאתה כבר בלאו הכי אומר, תחליט שאיפה שמוזכר ירושלים

ובית המקדש אתה מתאמץ לומר את זה בכוונה. תנסה לעשות את זה. רק את זה. והלוואי ותחזיק מעמד.

אתה לא תאמין כמה פעמים ביום אנחנו מזכירים את ירושלים

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?

שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

"אתמול המלצתי עליך למישהו - אמרתי לחברי הצלם - אבל הוא אמר ששמע שאי אפשר לסמוך עליך, בגלל החתונה ההיא שהגעת רק באמצע. חברי הביט בי בתדהמה ובזעזוע, והחל לספר..."

לא להאמין איזה עוול עצום עשוי להיגרם לאדם בגלל ראייה שטחית ומסקנות חפוזות

קשה היה להתווכח עמו. היה לו טיעון כבד משקל, וקו ההגנה שלי לא היה משכנע מדי. כאשר הנחתי את השפופרת, מצאתי את עצמי במבוכה אמיתית. האם אני יכול להמליץ על אדם שאין לסמוך עליו? ההייתה זו רשלנות פשוטה מצידו? האם הטיעונים שהעליתי להגנתו היו רק חיפוי לחוסר האחריות שלו? למען האמת, אני עצמי לא הייתי משוכנע בטוהר כפיו, וכיצד יכולתי לשכנע אדם אחר?

ראשית, החלטתי לבדוק את הסיפור בכוחות עצמי, כדי לראות האם הוא אכן אמיתי. התקשרתי לנגן בתזמורת, שהיה אחד מחברי הקרובים, והוא אישר את הסיפור במלואו. לא היה ספק באשר למהימנותו.

בדיוק ביום המחרת נתקלתי בחברי הטוב, הצלם בכבוד ובעצמו. העליתי את הנושא המציק בעניין החתונה. האם נכונה העובדה, שהגעת רק לאחר המחצית הראשונה של החתונה? שאלתי.

"כן, זה נכון", אמר, "אך מדוע אתה שואל?" רצה לדעת. זה עתה המלצתי עליך, והאנשים סירבו לשכור את שירותיך. הם טענו שהינך חסר אחריות משום שלא הגעת בזמן. הוא הביט בי בתדהמה ובזעזוע, ואחר פתח בסיפורו. האזנתי בקשב רב.

"בעלי השמחה כלל לא הזמינו אותי", החל. "הצלם שהוזמן לא הגיע בזמן. באמצע האירוע קיבלתי קריאת חירום להגיע למקום בדחיפות. על אף שהייתי עסוק מאד באותה שעה, דחיתי הכל ודהרתי לעבר האולם בכל המהירות. עשיתי זאת רק כטובה אישית בעבורם", הוסיף במבט פגוע...

נורא! אדם התאמץ לעשות טובה לבעלי השמחה - ואנשים מהצד, בגלל ראייה שטחית ומסקנות חפוזות הפכו את הטובה הזאת לרעה! מזעזע לראות איזה עוול עצום ניתן לגרום חלילה לבן אדם כאשר לא מנסים לדונו לכף זכות!

(הצד השני של הסיפור; גיליון כף זכות)

ביום שלישי בלילה, בשעה מאוחרת, צלצל הטלפון. ג' פ', ידיד טוב שלי, היה על הקו. "אולי תוכל לעזור לי", אמר, "אנו עורכים חתונה בקרוב, והייתי שמח אם תוכל להמליץ לנו על צלם טוב". לאחר הרהור קל, מסרתי לו את שמו של צלם מצוין הגובה מחירים הוגנים עבור שירותיו.

"שמעתי על אודותיך", השיב לי חברי, "אך נאמר לי גם שאי אפשר לסמוך עליו".

אה, באמת? אמרתי, מופתע למדי. על סמך מה אתה אומר זאת? "סיפרו לי שלאחרונה הוא הוזמן לחתונה, אך הגיע למקום בשעה מאוחרת, כשמחצית מן האירוע כבר חלפה. לא אוכל לשכור את שירותיו של אדם כה חסר אחריות", אמר.

זו בהחלט האשמה רצינית, חשבתי לעצמי. האם אתה בטוח בזאת? שאלתי. זוהי האשמה כבדה מאד!

"אני די בטוח בכך", הייתה תשובתו. "ישראל ניצח על התזמורת באותו ערב, והוא עצמו סיפר לי על כך. למעשה, פגשתי באדם נוסף שהשתתף באותו אירוע, והוא אכן אישר את העובדות. הבט, הדברים אינם פרי דמיוני. זוהי האמת במאת האחוזים! בדוק זאת בעצמך". בהחלט, אמרתי. למדתי להיות ספקני מאד באשר לאמיתותו של כל סיפור, וידוע לי שגם אם סופרה לי האמת לאמיתה, ייתכן כי קיים הסבר הגון למעשה.

אולי נסיבות בלתי צפויות גרמו לאיחורו? אמרתי למתקשר, מנסה בכל מאודי לדונו לכף זכות. ייתכן שנוצר מצב חירום כלשהו. מדוע הינך כה בטוח שהאיחור נבע מרשלנות או מבטלנות לשמה?

"אפשר שהצדק איתך", השיב ג' פ', "אבל אני יכול לקחת את הסיכון. ובכלל, אין בנמצא סיבה המצדיקה איחור. היה עלי להתארגן מוקדם די הצורך כדי שגם אם מנוע מכוניתו ידמום, תהיה לו אפשרות להזמין מונית ולהגיע בזמן. פשוט, לא קיים תירוץ המתיר לצלם להגיע לאירוע לאחר שמחציתו כבר חלפה!"

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

זהירות: מסלולים למיטיבי לכת, סנפלינג, אומגה, קפיצות ראש בבריכה וכדומה - מסוכנים במיוחד בשבועות אלו ובפרט בין השעות 16:16 - 10:21

הרה"ג רבי יצחק יעקב פוקס שליט"א

ה. אף שטיוילים מותרים עד ר"ח מנחם אב, מכל מקום יש להימנע ממסלולים ל"מיטיבי לכת" או פעולות שיש בהם סיכון (סנפלינג, אומגה וכדומה).

רחיצה בים ובבריכה:

התפשט מנהג, שמי שלא רחץ בים לפחות פעם אחת קודם י"ז בתמוז לא יתחיל בימי בין המצרים. לדעת מרן הגר"מ שטרנבוך שליט"א - אין לזה כל מקור בהלכה. וכן הוא ב'הליכות שלמה' (ח"ו עמ' 13) וכן דעת הגר"ח"ק זצ"ל בספר 'קרא עלי מועד' ש"מנהג זה בטעות יסודו".

ושמעתי ממרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל, שיסוד מנהג זה הוא בירושלים, בזמנים שבהם שנסיעה לים הייתה אירוע מסעיר ומרגש, וחששו לדברי 'סוד ושורש העבודה' שראוי להימנע מלהתענג בימים אלו. ועכ"פ ודאי שמותר לשחות בים או בבריכה לצורך בריאות.

מכל מקום אין להיכנס לים סוער, וכן יש להיזהר בבריכה מקפיצות ראש בפרט בין השעות 16:16 - 10:21 כאמור.

כמבואר בשולחן ערוך תקנ"א ובאיכה רבה, במשך שלשה שבועות אלו שולט בשעות הצהריים "קטב מרי"י" [מקטב ישוד צהרים" (תהילים צ"א) - צהרים - אותיות 'מצרים]. ולכן קיימת סכנה מיוחדת בין השעות הרביעית והתשיעית של היום - 10:21 - 4:16 (משנה ברורה תקנ"א, ק"ב).

על כן יש להיזהר בדברים הבאים:

א. אין לכעוס על הבנים והתלמידים ובוודאי שלא להכותם בשעות אלו.

ב. לא ללכת יחידי במקומות שוממים מחוץ לעיר אלא רק לצורך מצוה (ערוך השולחן שם וחזון איש דינים והנהגות כ, ה) ג. אין ללכת בין חמה לצל, היינו לאורך קו בו מסתיים צל ומתחיל אור השמש.

ד. להימנע בשעות אלו מפעולות כירורגיות, כולל עקירת שן, ניתוחים, בדיקות חודרניות וחיסונים לתינוקות וכדומה פרט לצורך דחוף או בדיקת סוכר.

פרשת השבוע

"בלילה שנכנס לשנת כ"א - כפי אשר יסכים האדם בדעתו באותו לילה לעבודת ה' יתברך ויתעלה, כן יצמיח ויעלה! והוא בדוק ומנוסה"

Aharon Krohn/Flash90

שני הלילות הגורליים שיכולים להשפיע על כל החיים

וית', כן יצמיח ויעלה, והוא בדוק ומנוסה עכ"ל.

ועובדא דומה סיפר בן רבינו רבי יצחק שאול קניבסקי, שקודם שנעשה בן כ' (וכבר היה נשוי), קרא לו רבינו ואמר לו שהנהגה נכונה היא שישאר נעור כל הלילה ועוסק בתורה, והראה לו את ספר הפרדס הנ"ל (הובא בחלק הדרושים שבת ומועד ג' דרוש לשבת, דף מו) שכותב:

"דע שמסורת קבלה בידינו כו'... וידוע שאין האדם נדון בב"ד של מעלה אלא מבין כ' שנה ומעלה, ומי שנכנס ביום אחד של שנת כ"א, אם יבחור בטוב וימאוס ברע, וישתדל לעסוק בתורה ובמצות, אזי בלילה הראשונה כשישן על מיטתו, אזי מיכאל שר

מבן עשרים שנה ומעלה (במדבר לב יא)

סיפר רבי אברהם ישעיה קניבסקי, שקודם שנעשה בר מצוה, יגש עמו אביו רבינו הגר"ח זצ"ל לארון הספרים, וחיפש אחרי ספר קטן וישן - היה זה ספר 'הפרדס' שחיבר זקנם הגאון רבי אריה ליב עפשטיין זצ"ל, במהדורתו הישנה, וכשמצא החל להקריא לו מה שכותב שם בדפי הספר הראשונים:

"וקיבלתי מרבי המובהק החריף והבקי הישיש מו"ה יצחק אייזיק זצלה"ה, שבליל הנכנס ל"ד שנה משני האדם אחר י"ג שנה שלימות, וכן בליל הנכנס לכ"א שנה אחר כלות כ' שנה שלימות, כאשר יסכים האדם בדעתו באותו לילה לעבודת השי"ת

כששאלוהו האם יש מקור למה שרבים נוהגים להישאר ערים או לצום ביום ההולדת של שנת העשרים, והיה משיב שלצום אין ענין אבל להיות נעור בלילה וללמוד יש ענין גדול, על פי דברי הפרדס הנ"ל.

(דברי שיח)

הגדול שולח מלאך אחד מגדולי מחנותיו כפי הראוי לו, ומצוה להוליך נפשו ולהכניסה בפתח היכל הראשון מחמשים היכלות של טהרה, ומכניסה לפנים עד כדי שיעור זכות נפשו" וכו'.
וכן סיפר רבינו על עצמו שכשנעשה בגיל כ' אמר לו אביו זי"ע להיות נעור כל הלילה (הר"י אוהב ציון), וכן היה רבינו משיב

הסיפור היומי

כך גדלים בתורה: "מיד בפרוץ מלחמת העולם הראשונה הצפין עצמו הגאון הראגצ'ובער זצ"ל בתוך בית מדרש, וביקש מאחד מידידיו שבסוף המלחמה יבוא להודיע לו"...

וגם: האם הסיבה שמרן החזו"א היה מקצר בזמירות השבת היתה כדי לחסוך זמן ללימוד?

היה מאריך בזמירות השבת, אזי רגע לרגע היה מצטרף למעט ממנו שעות רבות של עיון בתורת ה' ואז היה מתמעט ספר חזון איש והיה ההפסד ניכר בכל עולם התורה.

רבינו ביטל את דבריו ואמר לו: וכי אתה חושב שהבנת התורה מיתלי תלי בשעות הלימוד בלבד? הלא צריך סייעתא דשמיא, וכל אותם גדולים ששוררו זמירות שבת כנהוג מתוך דבקות, זוכים לסייעתא דשמיא, וממילא זוכה לפתוח ליבו בתורה הקדושה לזכות להבין בשעה אחת מה שצריך לזה כמה שעות. ומה שהחזו"א לא היה אומר זמירות שבת במשך זמן רב, לא היה זה כדי 'לחסוך זמן' עבור לימוד התורה.

רבינו הדרין פעם אחד לפני כניסתו לשיבה, שיניח דגש על "תורה ויראת שמים". כשהלה פנה ללכת, שוב קרא לו רבינו ואמר לו: "ס'איז פאלש גיזאגט" [והיינו, מה שאמרת קודם אין זה אמת], אלא יראת שמים בלבד, ובזה נכלל הכל. דדא ביה כולא ביה.

(הליכות והנהגות ממרן הגר"מ שטרנבוך שליט"א)

רבינו הגר"מ שטרנבוך שליט"א עורר על מצב בני הישיבות בדורנו שיש מהם שמתעניינים בעולם החיצון ומחמת זה חסר אצלם הרבה בשקיעות בלימוד, ואמר שבדרך זו אי אפשר לגדול ולצמוח.

וסיפר בעניין זה, שהגאון הראגצ'ובער זצ"ל הצפין עצמו בתוך בית מדרש מיד בפרוץ מלחמת העולם הראשונה, וביקש מאחד מידידיו שבסוף המלחמה יבוא להודיעו כי נגמרה המלחמה, וכך הוה - הראגצ'ובער אכן ישב ולמד שלוש שנים ברציפות ספון בבית מדרש בלא להתעניין כלל בעולם החיצון ובלא שום ידיעה מהנעשה במלחמה, ורק בסוף המלחמה באו להודיעו כי נגמרה המלחמה וניתן לצאת מכותלי בית המדרש.

פעם טען אחד בפני רבינו, אודות מה שהחזון איש היה מקצר בזמירות שבת, שזהו נס ומפלט גדול לכל היהדות כולה, שהלא בכל רגע של החזון איש שהיה לומד בו תורה, נעשה מזה 'ספר חזון איש' שהאיר עיני כל ישראל בתורת ה', וא"כ, אם החזון איש

סגולות וישועות

הישועות לא הסתיימו. למחרת התקשר אלי קרוב משפחה שהייתי חייב לו 1700 ש"ח, ואומר לי שזה עתה זכה בלוטו בסכום של כמה אלפי שקלים, והחליט לזותר לי על החוב

'כי מכבדי אכבד' - מי שעושה מאמץ לכבוד השי"ת, ה' מחזיר לו בגדול

בשביל שנזכה לשפע ברכה והצלחה מהשי"ת. העלינו מספר רעיונות, תענית דיבור בזמן הלימוד, חיזוק בשמירת הסדרים, ועוד ועוד רעיונות. לאחר מספר ימים פנה אלי ידידי הנ"ל ואמר לי שראה בספר הנפלא 'מעין אברהם' של הגה"צ ר' אברהם קוך זצ"ל שמעיד, שהגיעו אליו מאות סיפורים במשך השנים האחרונות של

אני אברך באחד הכוללים ברכסים שמתמודד כמו עוד הרבה עם קשיים בפרנסה, ומיחל כל חודש לישועה נוספת מהקב"ה שיתן לי את האפשרות להמשיך לשקוד על דלתי התורה.
לפני מספר שבועות פנה אלי ידידי, אברך כמותי שגם הוא מתמודד עם קשיים כספיים, ושאלתו בפיו, במה אפשר להתחזק

לי שזה עתה זכה בלוטו בסכום של כמה אלפי שקלים ומשום כך החליט לוותר לי על החוב שאני חייב לו.

החלטתי לספר זאת לידידי הנ"ל שעשה איתי יחד את החיזוק בתפילה, עוד לא סיימתי לספר לו וכבר החל בסיפור הישועה שהיתה לו. וכך מספר לי, שבערב של אותו יום שהתחלנו להתחזק בתפילה, היה בשמחת אירוסין בבני ברק של קרוב משפחה, ובאמצע השמחה ניגש אליו אחד מקרוביו ואומר לו: טוב שפגשתי אותך, יש לי סכום כסף ממעשרות שרציתי להעביר, והחלטתי שהפעם זה יהיה עבורך. תן לי את מספר החשבון שלך ואני אעשה לך העברה בנקאית. היודע אתה כמה כסף הכניס לי? אלף וארבע מאות ש"ח.

על זה נאמר 'כי מכבדי אכבד', מי שעושה מאמץ לכבוד השי"ת ה' מחזיר לו בגדול.

(משנתה של תורה מטור"מ תשע"ח)

אנשים שהתחזקו בתפילה ועשו מאמץ מעבר לרגילות שלהם, וזכו לישועות מעל הטבע ברוחניות ובגשמיות, וא"כ, אומר לי ידידי בא נקבל על עצמנו להתחזק בתפילה ולהשתדל לכל הפחות להיות עומדים על מקומינו עטורים בתפילין ועטופים בטלית בזמן שבו מתחילה התפילה. וכך לאחר ששוחנו על ענין זה החלטנו פה אחד שממחר מתחילים את החיזוק.

הישועה לא אחרה לבוא! כבר למחרת בשעות הערב של אותו היום שהתחזקנו בתפילה, קיבלתי טלפון מידיד, שפנו אליו משפחה ממדינת קולומביה שבאמריקה ומחפשים אדם שיאמר קדיש על אביהם שזה עתה הלך לעולמו, ומוכנים לשלם סכום הגון עבור כך. השתוממתי לרגע ולפתע תפסתי שבוודאי זה הגיע בזכות החיזוק בתפילה.

אך הישועות לא הסתיימו. למחרת התקשר אלי קרוב משפחה מהמרכז שהייתי חייב לו סכום של אלף שבע מאות ש"ח, ואומר

יהלומים מגדולי ישראל

הכלב התחיל לעשות הקפות סביב הפגר של הגוי. עוד פעם מריח, שוב פעם עושה הקפות, הנשמה פרחת... נו כבר, יכנס פנימה או ייצא החוצה? עד שבסוף, אחרי שסיים להריח - - הלך החוצה! וליהודים היתה אורה ושמחה...

אז איזה שכר מגיע לכלב? - שאל הגה"צ ר' אליהו לאפיאן זצ"ל

אמת שהיהודים לא צריכים דם של גוים למצות? האם זה אמת לאמיתה? הוא אמר לו, מה המלך מדבר? במצות, דם? וכי במצות שמים דם?! מצות עם דם?!... עד כדי כך, ממש עד לפני דור, עוד היו כאלה שידעו - שהיהודים לוקחים דם למצות. מירעדיק. כאלו גזירות היו על עם ישראל קדושים. וידוע שהמהר"ל מפראג ברא את הגולם לענין הזה, ודרכו היו מירעדיקר ישועות].

ובכן, אמר רבי אליהו, בעיר ובמקום פלוני, מצאו בערב פסח פגר גוי בחצר של יהודי. שייגץ. נו, נהיה רעש גדול. אוהו, ותהום כל העיר. הגויים צעקו - "אטבח אל יהוד", יש להרוג את כל היהודים!

כתוב - "לב מלכים ושרים ביד ה'" - הקב"ה הכניס למושל העיר בראש, ואמר להמון העם: "מה פתאום? למה אתם אומרים שאם מצאו גוי, היהודים הרגוהו? מי אומר, אולי הגויים הרגו אותו כדי שיגידו שהיהודים צריכים דם? - מדוע אתם בטוחים כי אטבח אל יהוד?"

אמרו לו: "מה פירוש, אולי? הרי כאן הוא נמצא - בחצר של היהודי".

אמר המלך: "אולי גוי עשה את זה?"

"אז כיצד נדע?" תמהו המון העם, "הרי אין לנו אפשרות לעבור על מקרה כזה לסדר היום, העולם אינו הפקר!" צעק ההמון המוסת.

שח הגה"צ רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל: אני נזכר במעשה שסיפר לי בחור, שהיום הוא כבר סבא זקן ובבחרותו למד בשיבת פוניבז'. אגיד את שמו - "מביא גאולה לעולם" - הרב ר' אליהו טהרני, שיהיה בריא. וכך הוא סיפר:

ביום בהיר הגיע לשיבת פוניבז' אורח. רבי אליהו לופיאן זצ"ל. הוא עוד למד אצל הסבא מקלם, והכיר את מרן המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל מכמה תקופות בחייו. הוא בא לר' חצק'ל ודיבר אתו [יש תמונות מאותו ביקור ששניהם יושבים יחד, ליד המרפסת של הישיבה].

לפני שהלך לדרכו, ר' חצק'ל ביקש ממנו שיגיד דברי חיזוק בישיבה. בסדר, ר' אליהו הסכים. בין הדברים בשמוע'ס הוא אמר לתלמידים: אני רוצה לספר סיפור. בדורות קודמים היתה, כידוע, מציאות של עלילות דם, ה' ישמור. הגויים היו מעלילים עלילות שהיהודים שוחטים שייגץ, גוי, ואת הדם לוקחים לאפיית מצות. אי אפשר לתאר מה שהיה באותן תקופות, כזה שיגעון נכנס בהם באומות העולם, בגזירת שמים [סיפר לי רבי יוסף טולידנו זצ"ל, שאביו - רבי ברוך זצ"ל - היה רב במקנס, וסיפר לו שמלך מרוקו - שהיה מלך חסד - שלח לקרוא לו בצנעה. הוא הגיע למלך. המלך נכנס איתו לחדר לפנים מחדר. התיישבו. ואמר לו: "אף אחד לא שומע. אני רוצה לשאול אותך דבר. אין איש איתנו, אין לך מה לפחד, אני נשבע לך שלא אספר לאדם בעולם. תגיד לי - זה

זה מעשה שהיה. כך אמר רבי אלה זצ"ל בשמוע'ס בשיבת פוניבז'. עד כאן הכל טוב ויפה. אבל - ממשיך רבי אלה - אשאל אתכם שאלה: איזה שכר מגיע לכלב? כזו זכות יש לו, הציל שלושים אלף יהודים מגזרת גירוש, והציל משפחה שלמה שלא ירצחו אותם. כאלה זכויות. כמה ומה השכר המגיע לכלב? מה תגידו לי? עולם הבא ודאי שלא מגיע לו. לכלב אין עולם הבא. אולי עולם הזה? אויכנישט [-גם לא]. מדוע? והרי עשה כזה מעשה נורא! אה, כי הוא כלום. הוא עשה מעשה טבעי בלבד! ככה לימדו אותו! הוא מאולף ללכת אחרי הפסיעות. אינו יכול אחרת. על מעשה טבעי, לא מגיע שום שכר.

נמשיך. איי, כעת כבר לא כל כך שמח. אומר לכם מה הוא אמר, עם מעט הוספה. אם ככה, יהודי קם בבוקר, נוטל נעגל ואסער, מתלבש וכו', הולך לבית הכנסת, מניח של יד, מניח של ראש ומתחיל להתפלל. מסיים להתפלל, מניח את התפילין בנרתיק, חוזר בחזרה הביתה. מה זה? טבעי. הוא רגיל. אם מניח תפילין ללא מחשבה, אם עושה את כל הנ"ל ללא שמחה, אם זה טבעי בלבד כי לכך הוא רגיל, "מצות אנשים מלומדה" שמקיימים מצוות - האם מגיע לו שכר עבור מעשים אלו?...

אלו הם דברי קדשו של ר' אלה. ודאי שאין הקב"ה מקפח שכר כל בריה, ויהיה שכר גם על כאלו מצוות, אך כפי שאומר רבינו בחיי: אין דמיון כלל בין העושה מצוה עם כוונה לעושה ללא כוונה. ההבדל הוא כהבדל שמים וארץ! אצל פלוני ברכת המזון זו 'עבודה', התפילין 'עבודה', התפילה עבודת ה'. ואצל חברו - שום דבר, טבעי בלבד. מיירעדיק רבותי. כמה עלינו להתחזק ולהוסיף באמונה ובעבודת הלב. ולה' הישועה.

(יחי ראובן מטות מסעי תשע"ח)

אמר המושל: יש לי דרך לברר האם הרוצח הוא מתוך הבית או מחוץ לבית. והיה, אם נגלה כי הרוצח מתוך הבית - יהודי הרג אותו. נגרש את כל היהודים שנמצאים בעיר (כשלושים אלף יהודים) ואת המשפחה נהרוג מיד, אבל אם הרוצח מבחוץ - הרי שלא היהודים עשו את הדבר הרע הזה.

נו נו, ואיך אפשר לברר את הדבר?

אמר המושל: "לאחרונה המציאו את המושג של כלב הגישוש. נביא כלב גישוש שיריח את הפגר. ואחרי שהוא מריח את הפגר, הוא הולך לפי הפסיעות. אם הפסיעות מבפנים - הוא ילך פנימה. אם הפסיעות מבחוץ - ילך החוצה.

אה, היהודים שמעו שהכלב, הוא העתיד להיות השופט שלהם, הוא יהיה הפוסק. אוי, מה שיהיה... התחילו תעניות, וצעקות, תפילות, עד השמים. התחננו שהקב"ה יתן שכל לכלב שיצא החוצה. הרי אם יטעה ויכנס בפנים, שומו שמים.

אקיצע'ר רבותי. הביאו את הכלב לעיר. לקח שעות רבות עד שהביאו אותו למקום, הבולדוג הגדול. המושל עמד שם בשעת מעשה, אתו עמדו גויים וכמרים, וגם הרבנים היהודים עמדו שם, לראות בדיוק כיצד מתנהל הדבר. תושבי העיר היהודים התכנסו בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, וצעקו ובכו והתפללו.

כאמור, הבולדוג התחיל להריח את הפגר, עוד, ועוד ועוד, והוא היה עצבני. הריח את הפגר של השייג'ק. מריח, מריח. הכלב, התחיל לעשות הקפות. מקיף את הפגר פעם, עוד פעם, מריח, שוב פעם עושה הקפות, הנשמה פרחו. נו כבר, יכנס בפנים או יצא החוצה? מריח עוד פעם, ולא מסתפק, מריח, מסתובב, עושה סיבובים. עד שבסוף, אחרי שסיים להריח, ואת הסיבובים - - - הלך החוצה!! וליהודים היתה אורה ושמחה.

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

מה היו דבריו המרטיטים של החפץ חיים בעצרת לחיזוק התורה בשנותיו האחרונות?

כתובות דף יב

והלה אומר איני יודע

אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא: 'רבונו של עולם, מובטח אני בך שאתה משלם שכר טוב לצדיקים לעתיד לבוא, אבל איני יודע אם יש לי חלק ביניהם אם לאו, שמא יגרום החטא' - ואם דוד המלך פחד, אנו מה נענה אחריו?

נער צעיר הייתי כשה'חפץ חיים' זצ"ל הגיע לעירנו קריניק, במסגרת המסע המפרך שערך לעת זקנותו, לעורר לתרום ל'ועד הישיבות' שייסד. הישיבות הגיעו באותם ימים עד לפת לחם,

הגה"צ רבי יעקב גלינסקי זצ"ל, על דבריו המרטיטים של בעל ה'חפץ חיים'

שנינו (ברכות ד ע"א): "לולא האמנתי לראות בטוב ה' בארץ החיים", תנא משמיה דרבי יוסי, למה נקוד על, "לולא" [פרש רש"י: לדרוש את הנקודה, שהיא ממעטת את משמעות הכתוב. לומר שלא דבר ברור היה לו, לראות בטוב ה'. "לולא", לשון: אם לא].

מילים שנשמעו בחרדת קודש, ואני זוכר כל מילה: "מורי ורבותי - הגמרא אומרת (קדושין מ ע"ב, סנהדרין ז ע"א), שאין תחילת דינו של אדם אלא על דברי תורה. זו השאלה הראשונה שעליה נדרש לענות לאחר מאה ועשרים. כמה למדת? וכמה תמכת בלומדי התורה? מה נענה ליום הדין?", ופרץ בבכי, וכל הקהל אתו! מה תקוותנו, אם כבר בשאלה הראשונה נעמוד במבוכה, בלא תשובה?

(והגדת - אלול ראש השנה)

פשוטו כמשמעו, וה'חפץ חיים' ייסד את הוועד שיתמוך בכל ישיבה כצרכיה. לקראת בואו שכרו את האולם הגדול ביותר בעיר, והמוני היהודים גדשו את האולם הענק מפה לפה, לחזות בצדיק הנערץ. עד כדי כך דחוס היה, שכאשר הגיע לא יכלו לפלס לו דרך בקהל! הושיבוהו על כסא והעבירו אותו מעל לראשי האנשים, מיד ליד, עד שהגיע לבימה. זקן מופלג היה, וחלש מאד. את המסע ערך במסירות נפש להחזקת התורה. בחולשתו הרבה לא היה בכוחו לומר יותר מכמה

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

"אילו היה המספר לובש שעטנו ומקיף פאת ראשו וזקנו, בוודאי לא היה השומע מאמין לדברי הלשון הרע שמספר..."

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

תורה כך בוודאי הופקר אצלו איסור שקר, ואם כן הוא הדין במי שמספר לשון הרע, שהופקר אצלו איסור גדול עד מאד של 'לא תלך רכיל', שהוא חשוד גם לשקר, ובוודאי אין להאמין שסיפורו אמת."

בסעיף ד' מדבר ה'חפץ חיים' על מקרה שיצא 'קול', דהיינו שמועה שלילית על מישהו, שאף על פי כן אסור להאמין לכך אלא לחוש בלבד. ומוסיף: "ועל אחת כמה וכמה שיזהר מאוד, אם רוצה לספר את הדבר לאחרים, שלא יכוון להעביר את הקול ולגלותו יותר."

ולכאורה יש להבין: הרי השמועה כבר מפורסמת, ואיזה נזק יכול להיגרם מכך שיכוון להעביר את הקול ולגלותו יותר? ב'ביאורים ומוספים' מביאים כי יש שביארו זאת על פי דברי רבנו יונה, שטעם איסור לשון הרע, מלבד הנזק הנגרם לזולת, הוא גם משום "בחירתו לחייב ולהרשיע את חבירו ושמתו לאידם". וממילא, גם כאשר הסיפור כבר התפרסם, כל שכוונתו לפרסם את גנותו יותר, יש בכך משום לשון הרע מצד בחירתו לחייב ולהרשיע את חברו.

בסעיפים ג' ד' הנלמדים היום, מוסיף ה'חפץ חיים' לעסוק בענין האיסור להאמין לדברי לשון הרע, גם כאשר לכאורה קיימת סיבה הגיונית להאמין להם. בסעיף ג' הוא מדבר על לשון הרע שנשמע מפי שני אנשים או יותר, ואפילו באופן שמותר להם לספר משום שיש תועלת בדבר - בכל זאת אסור להאמין לכך אלא לחוש בלבד. ה'חפץ חיים' מוסיף ומסביר, כי למרות שהם שניים, אין לדבריהם תוקף של עדות, כי לא חל שם עדות אלא בפני בית דין.

ועל אחת כמה וכמה כאשר אותם שניים (או יותר) עוברים על איסור לשון הרע בדבריהם, בוודאי אין להאמינם, כי הרי רשעים הם, וכיצד נאמינם על ישראל זה, שהוא בחזקת כשר גמור לעת עתה. והרי החשוד על לאו של לשון הרע, חשוד גם לשקר, להחליף ולהוסיף.

ב'ביאורים ומוספים' מביאים בזה מדברי ה'חפץ חיים' בספרו 'שמירת הלשון', שהרחיב עוד וכתב: "אילו היה המספר לובש שעטנו ומקיף פאת ראשו וזקנו, בוודאי לא היה השומע מאמין לדברי הלשון הרע שמספר, שכשם שהופקר אצלו שאר איסורי

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

האם חומר ההברקה של רצועות התפילין צריך הכשר?

ואף בנוגע לצבע השחור שבו צובעים את הרצועות - שזהו דין דאורייתא, הלכה למשה מסיני, שהרצועות תהיינה צבועות בשחור - יש להחמיר שיהיה עשוי מדבר המותר באכילה. ונחלקו הפוסקים בנוגע לחומר ההברקה שבו מושחים את פני הרצועה כדי ליפותה, אם צריך שגם הוא יהיה עשוי מדבר המותר באכילה.

[שו"ע לג, ג, וביה"ל ד"ה עור, וד"ה וצריך; ביאורים ומוספים דרשו, 8 ו'13]

את רצועות התפילין יש לעשות מעורות של בעלי חיים טהורים, (למעט דגים). בגמרא נאמר הטעם להלכה זו - "שלא הוכשר במלאכת שמים אלא עור בהמה טהורה בלבד". והפרי מגדים, בפתיחתו להלכות תפילין, הסתפק בכוונת הגמרא, אם דין זה הוא מדאורייתא, הלכה למשה מסיני, או מדרבנן. ולאחר מכן חזר בו, וכתב בפשטות שזהו דין דאורייתא, ולכן יש להחמיר במקרה של ספק, ככל ספק דאורייתא.

האם חובה מדאורייתא שרצועות התפילין תהיינה רכות וגמישות?

דווקא מעור מעובד, הלכה למשה מסיני. וכתבו הפוסקים שני טעמים להבדל בין הבתים לרצועות: א. לרצועות נדרשות רכות וגמישות, כדי שיוכלו לקשור בהן את התפילין, ולכורכן, ותכונות אלו מוקנות לעור על ידי העיבוד. ב. מאחר והשחרת הרצועות, שהיא חלק שולי בהתקנת העור לשימוש, היא הלכה למשה מסיני, כל שכן שהעיבוד, שהוא עיקר התקנת העור לשימוש, חובה.

[שו"ע לב, לו, משנ"ב קעא, וביה"ל ד"ה היכא; שו"ע לג, ג, משנ"ב יח, וביה"ל ד"ה וצריך; ביאורים ומוספים דרשו, 10]

כפי שלמדנו בעבר, לדעת הרמב"ם, אין חובה לעבד את העור ל'פְּתִי' התפילין, ואדרבה, יש להעדיף עור בלתי מעובד, מפני שהוא חזק יותר, וממילא עמיד יותר. אולם לדעת רוב הראשונים, חובה לעבד את העור לבתי התפילין. ולהלכה, מי שאין באפשרותו להשיג תפילין מעור מעובד, יניח תפילין מעור בלתי מעובד, אך ספק אם רשאי לברך עליהן. ברם, בנוגע לרצועות התפילין - לכל הדעות חובה לעשותן

האם מותר להניח תפילין שנקרעו בהן חלק מהתפרים?

את התפרים, כיון שיש בכך בזיון לתפילין שתפריהם מתוקנים בשלושה מקומות, אלא יש לתפור את כל הבית מחדש. ואם אין אפשרות לתפור את הבית מחדש, ולא להניח תפילין אחרות, יש להניח תפילין אלו, אך אין לברך עליהן. ואם נוצר קרע בזווית הריבוע של התפירות, כך שקו הריבוע של התפירות נפגם - אף אם אין קרע נוסף, יתכן שהתפילין פסולות.

[שו"ע לג, ב, משנ"ב יב, יג רטו, וביה"ל ד"ה להרמב"ם, וד"ה לחוש]

כפי שלמדנו, הלכה למשה מסיני, לתפור את 'פְּתִי' התפילין באמצעות גיד. ויש לתפור שלושה תפרים מכל צד, ובסך הכל שנים עשר תפרים. ואם נקרעו שני תפרים הצמודים זה לזה - אין להניח את התפילין ללא תיקון התפרים. ואם אין אפשרות לתקנם, ולא להניח תפילין אחרות, יש להניח תפילין אלו, ואף לברך עליהן. אולם, אם נקרעו שלושה תפרים, אף שאינם צמודים זה לזה, ואף אם כל אחד מהם בצד אחר של הַבֵּית - אין לתקן

* תפילין שנוצר קרע באחת מדפנותיהן החיצוניות - פסולות. ותפילין של ראש, שיש בהן דפנות פנימיות - בין ארבעת ה'תאים' - פעמים שהן נפסלות על ידי קרעים אלו, מחשש שהקרע יתרחב עד לדופן החיצונית. דינים אלו אמורים בנוגע לקרע שנוצר מאליו, אך יש להחמיר גם בקרע שנוצר בידי אדם. ולענין נקב - נחלקו הפוסקים אם דינו כקרע, ויש מפוסקי זמננו שכתבו על פי דברי ראשונים להחמיר בכך. אולם, בנקב זעיר שאינו נראה אלא בהתבוננות כנגד מקור אור - יש שהוכיחו מדברי המשנה ברורה שניתן להקל.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מדוע נוהגים לתפור את נקב חוטי הציצית בתפירת חיזוק מיוחדת?

במקום הראוי.

אולם, מאחר ולא כולם בקיאים בדין זה של 'בדיעבד', יש לחשוש שהרואים את בגד הציצית בצורה כזו, יטעו לחשוב כי צורה זו כשרה לכתחילה; ולכן, נוהגים לתפור תפירה מיוחדת לחיזוק שפת בגד הציצית, וכן סביבות הנקב, כדי שהחוטי הציצית יישארו תמיד במקומם הראוי, והמרחק שבינם לבין שפת הבגד לא יתמעט.

ומחמת החשש האמור, כל שכן שאסור למעט בכוונה תחילה את המרחק בין הנקב לשפת הבגד; ויתרה מזו, באופן זה - יש מהאחרונים שהסתפק אם הציצית כשרה.

[שו"ע יא, ג' ומשנ"ב נ-נא; ביאורים ומוספים דרשו, 66]

חכמינו ז"ל דרשו מהכתוב על מצות ציצית: "וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל פְּנֵי בְגָדֵיהֶם", שהנקב המיועד להשחלת חוטי הציצית, צריך להיות על הכנף, כלומר, במקום משמעותי בבגד, ולא בקצה הבגד, ולכן, יש להרחיק את הנקב יותר משיעור 'קשר גודל' משפת הבגד.

ואם הרחיקו את הנקב כדין, ולאחר מכן נקרעו שולי הבגד, או שהנקב התרחב, באופן שלא נותר שיעור קשר גודל בין שפת הבגד לנקב, הציצית כשרה, כיון שבשעת עשיית הציצית נקשרו החוטים במקומם, והתורה הקפידה רק על שעת העשייה: "ועשו להם", כלומר, שלפחות בשעת העשייה יהיו החוטים מונחים

הלוח היומי

י"ט בתמוז | רבי בן ציון ב"ר אליהו אבא שאול זצ"ל, ר"י פורת יוסף ובעל אור לציון

שו"ת היכל יצחק.

תשי"ט: רבי אפרים זאב ב"ר צבי אריה גרבוז זצ"ל, מראשי ישיבת אוהל תורה, בעל הר אפרים.

תשכ"ה: רבי חזקיהו אליעזר יהודה ב"ר נתן צבי פינקל זצ"ל, ר"י מיר ובעל דברי אליעזר.

תשכ"ט: רבי יונה ב"ר שלמה שטנצל זצ"ל, מקים מפעל המשנה וההלכה היומית.

תשנ"ח: רבי בן ציון ב"ר אליהו אבא שאול זצ"ל, ר"י פורת יוסף ובעל אור לציון.

תשס"ב: רבי אלימלך ב"ר נחמן כהנא זצ"ל, מספינקא-ב"ב.

לפי חלק מהשיטות, ביום זה עלה משה רבנו ע"ה אל ההר, להתפלל על החטא של עם ישראל.

יארצייט:

תל"ו: רבי אהרן שמואל ב"ר ישראל קידנובר זצ"ל, בעל ברכת הזבח, תפארת/ברכת/אמונת שמואל.

תרנ"ח: רבי יצחק ב"ר שמשון ניילנדר זצ"ל, דיין ומו"צ בקהילת גינו-רוסקא.

תרס"ו: רבי יהושע ב"ר יוסף פרישרמן זצ"ל, מטומשוב.

תשי"ט: רבי יצחק אייזיק ב"ר יואל לייב הלוי הרצוג זצ"ל, בעל

יארצייט מרן הג"ר בן ציון ב"ר אליהו אבא שאול בעל ה"אור לציון"

אין לך מושג מה זה עוד מצוה

מרן הגרב"צ אבא שאול אמר פעם לגיסו הג"ר ראובן שרבני: "חכם ראובן, אין לך מושג מה המשמעות של עוד מצוה לאדם, ואפילו מצוה קלה. מכל מצוה משתנה כל עולמו, ומעלתו בשמים תהיה עצומה יותר ויותר, כי כל מצוה זה עולמות שלמים אין סופיים!"

(ישורון חלק לח עמ' רעד)

נשתדל להרבות במצוות ככל יכולתנו, ולא לוותר אפילו על מצוה קלה שבקלות, שהרי מכל מצוה נבנים עולמות שלמים

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il